

Stalino KELIU

LKP (b) KUPIŠKIO RAJONO KOMITETO IR
RAJONO DARBO ŽMONIŲ DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

Eina 7-ji 1952 m. gegužės mėn. 9 d., penktadienis Kaina 15 kp
metai Nr. 35 (599)

Svarbiausias kultūros-švietimo įstaigų uždavinys

Vienas pačių svarbiausių da-
bartinio meto uždavinių, išky-
lančių prieš rajono kolūkius ir
žemės ūkio specialistus, — užtik-
rinti sėkmingą pavasario sėjos
darbų užbaigimą.

Savalaikis ir aukštame lygyje
sėjos atlikimas bus juo labiau
sėkmingesnis, jei aiškinamuoju
darbu, pirmūnų darbo patirties
apibendrinimu ir jo perdavimu
kitiems ateis kolūkiečiams į pa-
ramą kaimo kultūros židiniai —
klubai-skaityklos. Pavasario sė-
jos kampanijoje klubai-skaityk-
los gali ir turi suvaidinti didelį
vaidmenį kolūkiečių kovoje už
aukštą derlių. Kultūros-švietimo
įstaigų darbo formos yra įvai-
rios, jas plačiai galima panau-
doti dirbant kolūkiečių tarpe
politmasinį — aiškinamąjį darbą.

Didelį darbą pavasario sėjos
kampanijoje nuveikė „Šešupės“
žemės ūkio artelės klubo-skaity-
klos vedėja drg. M. Varkalytė.
Apie tai ji pasakoja šian-
dieniniame laikraščio numeryje,
straipsnyje „Už aukštą derlių“.
Neatsitiktinai šiame kolūkyje
sėkmingai vyksta pavasariniai
lauko darbai. Drg. Varkalytė ir
prie klubo-skaityklos suburtas
gausus aktyvas nesitenkina vien
darbu savo artelės ribose. Veiki-
ąs saviveiklininkų būrelis ne-
seniai lankėsi gretimame „Vė-
žionių“ kolūkyje, kur, apart
meninės programos, buvo skai-
tyta paskaita sėjos klausimais.

Žymiai pagerino darbą pasta-
ruoju metu ir Mičiurino vardo
žemės ūkio artelės klubas-skaity-
tykla, jos vedėja drg. Zabors-
kaitė. Prie klubo-skaityklos su-
organizuotas agitatorių kolekty-
vas, vadovaujamas mokytojos
Jankauskaitės. Kolūkiečių tarpe
organizuojami pokalbiai bei pa-
skaitos, ypatingą dėmesį skiri-
ant kovai už aukštą derlių. Kolūkiečiai nuolat supažindina-
mi su respublikoje vykstančiais
sėjos darbais, atliekamas
garsinis laikraščių skaitymas,
kur žemės ūkio pirmūnai per-
duoda savo darbo patyrimą sie-
kiant našaus derliaus išaugini-
mo.

Rimtą darbą atlieka Subačiaus
miestelio klubas-skaitykla, esan-
ti „Pirmūno“ kolūkio ribose,
kur gerai dirba šios kultūrinės

Pasirašo naująją paskolą

Didelio politinio pakilimo są-
lygomis praėjo naujosios pa-
skolos pasirašymas „Piliakalnio“
kolūkyje. Jau pirmąją pasko-
los pasirašymo dieną visi
kaip vienas kolūkiečiai įsigijo

įstaigos vedėjas drg. Davida-
vičius.

Tačiau visa eilė klubų-skaity-
tyklų neįsijungė tinkamai į pa-
vasario sėjos kampaniją, nutolo
nuo šio svarbaus uždavinio,
atitrūko nuo kolūkiečių ir dar-
bo su jais. Tokia yra „Miliūnų“
kolūkio klubo-skaityklos vedėja
Repšytė. Čia neleidžiamas sien-
laikraštis, kur būtų rašoma sė-
jos klausimais, kolūkiečiams
nenurodoma žemės ūkio klau-
simais literatūra. Joks aiškina-
masis darbas kolūkiečių tarpe
neorganizuojamas. Be to, ji daž-
nai laiką praleidžia namuose,
nesirūpindama patikėtomis pa-
reigomis.

Visai nepatenkinamai dirba
„Laisvės“ kolūkio klubo-skaity-
tyklos vedėja Petrauskaitė, „No-
riūnų“ — Julevičiūtė, „Rudi-
lių“ — Kriauza, „Vėželių“ bei
„Sakalo“ kolūkių klubų-skaityk-
lų vedėjai. Šios kultūrinės
įstaigos dažnai būna uždarytos,
nesudaromi agitkolektyvai aiš-
kinamojo darbo atlikimui, ne-
leidžiami sienlaikraščiai, ne-
veikia saviveiklos būreliai,
nors laike saviveiklininkų pa-
sirodymo susidaro puikios ga-
limybės organizuoti aiškinamąjį
darbą. Darbo trūkumai šiose
kultūrinėse įstaigose kartojasi
dar ir todėl, kad jų vedėjų dar-
bas iš rajono kultūros-švietimo
darbo skyriaus nekontroliuoja-
mas.

Klubų-skaityklų darbą būtina
pagerinti iš pagrindų. Jų vedė-
jai rimtą dėmesį turi atkreipti į
paskaitas bei pranešimus
kolūkiečiams, garsinį laikraščių
skaitymą, leisti kovingus, ak-
tualius sienlaikraščius bei ko-
vos lapelius, įrengti specialų
„Kolūkiečio kampelį“, kaip tai
padarė „Šešupės“ kolūkio klū-
bo-skaityklos vedėja drg. Var-
kalytė, susirūpinti agitatorių
kolektyvų organizavimu ir jų
veiklos visapusišku išvystymu.
Vykstant pavasario sėjos kam-
panijai ir tolimesniems žemės
ūkio darbams, nė vienas klubo-
skaityklos vedėjas negali likti
nuošalyje.

Rajono kultūros-švietimo dar-
bo skyrius taip pat operatyviau
turi vadovauti priklausančioms
kultūrinėms įstaigoms ir kontro-
liuoti jų darbą.

naujosios paskolos obligacijas.
— Mūsų sutaupos, — parėiskė
kolūkio pirmininkas drg. Kavo-
liūnas, — paskolintos valstybei,
bus naujas indėlis į taikos sustip-
rinimo reikalą. V. Ivlevas

TSRS MINISTRŲ TARYBOJE

Dėl Valstybinės paskolos TSRS liaudies ūkiui išvystyti (1952 metų laida) išleidimo

Siekiant pritraukti gyventojų lėšas TSRS
liaudies ūkiui toliau vystyti, Kuibyševio ir Sta-
lingrado hidroelektrinių prie Volgos upės, Ka-
chovkos hidroelektrinės prie Dniepro upės,
Svarbiausiojo Turkmenijos, Pietų Ukrainos ir
Šiaurės Krymo kanalų statybai finansuoti TSR
Sąjungos Ministrų Taryba nutarė:

1. Išleisti Valstybinę paskolą TSRS liaudies
ūkiui išvystyti (1952 metų laida) 30 milijardų
rublių sumai 20 metų laikotarpiui.

2. Paskolos obligacijas ir laimėjimus pagal
jas atleisti nuo valstybinių bei vietinių mokes-
čių ir rinkliavų.

3. Patvirtinti TSRS Finansų ministerijos pa-
teiktas Valstybinės paskolos TSRS liaudies
ūkiui išvystyti (1952 metų laida) išleidimo są-
lygas.

4. Paskolos pasirašymą pradėti 1952 metų
gegužės 6 d.

TSRS Ministrų Tarybos patvirtinta
1952 metų gegužės 5 d.

Valstybinės paskolos TSRS liaudies ūkiui išvystyti (1952 metų laida) išleidimo sąlygos

1. Valstybinė paskola TSRS
liaudies ūkiui išvystyti (1952
metų laida) išleidžiama laiko-
tarpiui nuo 1952 metų spalio 1 d. iki 1972 metų spalio 1 d.

2. Paskola skiriama realizuoti
tik gyventojų tarpe.

Tvarką paskolai realizuoti
nustato TSRS Finansų ministere-
rija.

3. Paskola skirstoma į klases
po 100 milijonų rublių kiekvie-
noje klasėje.

Kiekviena klasė susideda iš
20.000 serijų. Kiekvienos kla-
sės serijos turi numerius nuo
№ 120001 iki № 140000.

Obligacijos kiekvienoje seri-
joje turi numerius nuo № 01
iki № 50.

4. Paskolos obligacijos išlei-
džiamos 500, 200, 100, 50, 25
ir 10 rublių vertės.

500 ir 200 rublių vertės obli-

gacijos atitinkamai susideda iš
penkių arba dviejų vienos seri-
jos šimto rublių obligacijų su
penkiais arba dviem numeriais
ir teikia teisę penkiems arba
dviem laimėjimams, kurie vie-
nu metu tenka kiekvienam iš
numerių, pažymėtų obligaci-
joje.

50, 25 ir 10 rublių vertės
obligacijos yra šimto rublių
obligacijų dalys ir teikia teisę
į atitinkamą dalį (1/2, 1/4, 1/10)
laimėjimo, tekusio šimto rublių
obligacijai.

5. Visos pajamos pagal pa-
skolos obligacijas išmokamos
laimėjimų forma.

Bendroji laimėjimų suma nu-
statyta vidutiniškai per dvide-
šimt paskolos metų, skaitant 4
procentus per metus.

Per dvidešimt paskolos metų
laimi 35 procentai visų obli-

gacijų, o likusieji 65 procentai
obligacijų padengiami jų nomi-
noline verte.

Laimėjusioji obligacija paden-
giama ir išimama iš tolesnių
tiražų.

Paskolos laimėjimai nustato-
mi 25.000, 10.000, 5.000, 1.000,
500 ir 200 rublių dydžio šimto
rublių obligacijai, įskiriant obli-
gacijos nominalinę vertę (šim-
tas rublių).

6. Per dvidešimt paskolos
metų įvykdoma 40 laimėjimų
tiražų — po du tiražus kasmet.

Laimėjimų tiražai vykdomi,
pradedant nuo 1953 metų,
TSRS Finansų ministerijos nu-
statomais terminais.

7. Kiekviename laimėjimų ti-
raže kiekvienai paskolos klasei,
t. y. kiekvienam 100 milijonų
rublių paskolos, ištraukiamas
šis laimėjimų skaičius:

Laimėjimų dydis šimto rublių obligacijai, įskaitant nominalinę obligacijos vertę	Laimėjimų skaičius				
	Kiekviename 10 tiražų laimėji- mų	Kiekviename 11 — 20 tiražų lai- mėjimų	Kiekviename 21—30 tiražų laimėjimų	Kiekviename 31—40 tiražų laimėjimų	Iš viso visuose 40 tiražų kiekvienam šimtui milijonų rublių paskolos laimėji- mų
25.000 rublių	1	1	1	1	40
10.000 rublių	5	5	5	5	200
5.000 rublių	10	10	10	10	400
1.000 rublių	100	100	100	100	4.000
500 rublių	1.000	1.000	1.000	1.000	40.000
200 rublių	7.984	7.734	7.534	7.284	305.360
Bendras laimėjimų skaičius	9.100	8.850	8.650	8.400	350.000
Bendroji laimėjimų suma (rubliais)	2.321.800	2.271.800	2.231.800	2.181.800	90.072.000

8. Nelaimėjusios obligacijos
padengiamos (išperkamos) jų
nominaline verte nuo 1957 me-
tų spalio 1 d. per 15 metų, li-
kusių iki paskolos laiko pa-
baigos.

Iš kiekvieno 100 milijonų
rublių paskolos išperkama:
1957—1962 metais — po
2.500.000 rublių, 1963—1967
 metais — po 4.400.000 rublių,

1968—1972 metais — po
5.600.000 rublių kasmet.

1957—1971 metais išpirtinos
paskolos obligacijos nustatomos
kasmetiniais padengimo ti-
ražais; padengimo tiražų įvyk-
dymo terminus nustato TSRS
Finansų ministerija.

Į padengimo tiražus nepate-
kusios obligacijos išperkamos
nuo 1972 metų spalio 1 d.

9. Obligacijos, kurioms teko
laimėjimai, o taip pat obligaci-
jos, kurios turi būti išpirtos jų
nominaline verte, gali būti pa-
teiktos apmokėti iki 1973 metų
spalio 1 d.; šiam laikui pasi-
baigus, apmokėti nepateiktos
obligacijos nustoja galios ir ne-
beapmokamos.

A. Zverevs
TSRS Finansų ministras

Žlugdo sėjos darbus

Visos galimybės sparčiam
sėjos darbų atlikimui yra Vin-
co Kudirkos vardo kolūkyje.
Tačiau jos neišnaudojamos.
Grūdinių kultūrų sėjos planas
diena iš dienos žlugdomas. Jis
įvykdytas vos 50 proc.

Apie techninių kultūrų sėją
čia nė negalvojama. Laikomasi
tos nuomonės, kad sėti linus,
sodinti cukrinius runkelius dar
yra per anksti. Tokia žalinga
nuomonė turi būti nedelsiant
išgyvendinta. Linų bei kitų
technikinių kultūrų derlius pri-

klauso nuo savalaikės sėjos at-
likimo. Neįvykdytas kolūkyje ir
daugiamečių žolių sėjos planas.

Kolūkyje yra ir drausmės ar-
dytojų, kaip A. Andrijauskas,
V. Breskus, kurie svarbiausio
sėjos laikotarpio metų nedirba.

Ypač žlugdo pavasario laukų
darbus kolūkyje Skapiškio MTS,
kuri atsuntė čia du traktorius,
bet dėl jų neatremontavimo nė
vienas nepradėjo dirbti. Abu
traktoriai vėl remontuojami. To-
kios MTS vadovybės prileistos
klaidos, sutarties nevykdymas

neša kolūkiui didžiausius nuo-
stolius ir žlugdo sėją.

Vinco Kudirkos vardo kolū-
kio valdyba, brigadininkai J.
Buivydas, P. Breskus turi arti-
miausiomis dienomis organi-
zuoti grūdinių ir techninių
kultūrų sėjos užbaigimą, ski-
riant šiam svarbiam darbui vi-
sas kolūkyje turimas jėgas.
Tik savalaikė ir aukštame agro-
technikos lygyje atlikta sėja
užtikrins aukštą derlių.

J. Linaitis,
V. Paalksnis

PERGALĖS DIENA

Prieš septynerius metus Tarybinės Ginkluotosios Pajėgos pergalingai baigė fašistinės Vokietijos sutriuškinimą ir privertė ją pilnutinai ir besąlygiškai kapituliuoti. Savo kreipimėsi į liaudį 1945 metų gegužės 9 d. draugas Stalinas pasakė:

„Didžiosios aukos, mūsų sudėtos dėl mūsų Tėvynės laisvės ir nepriklausomybės, nesuskaičiuojami nepritekliai ir kančios, mūsų liaudies pergyventi karo eigoje, įtemptas darbas užnugaryje ir fronte, sudėtas ant tėvynės aukuro, — neuėjo veltui ir buvo apvainikuoti visiškai pergale prieš priešą“.

Amerikiniai-angliškieji imperialistai tikėjosi, kad Tarybų Sąjunga šiame kare busianti, jeigu ne sutriuškinta, tai tiek nusilpninta, kad neišvengiamai pateksianti į pilnutinį ekonominį ir politinį priklausomumą nuo JAV ir Anglijos. Bet Tarybų Sąjunga sugriovė visus klaidingus priešų planus, ji išėjo iš karo dar labiau sustiprėjusi ir galingesnė.

Tarybų Sąjungos Didžiajame Tėvynės kare laimėta pergalė buvo rezultatas neišmatuojamų tarybinės visuomeninės ir valstybinės santvarkos pranašumų prieš kapitalistinę santvarką, Tarybinių Ginkluotųjų Pajėgų ir tarybinio karinio mokslo pranašumo prieš fašistinės Vokietijos ginkluotąsias pajėgas ir karinį mokslą, išmintingos bolševikų partijos politikos rezultatas.

Istorinės pergalės prieš fašistinę Vokietiją kūrėjas ir organizatorius yra genialus tarybinės liaudies vadas ir mokytojas, didžiausias karvedys draugas Stalinas.

Didvyriškoji tarybinė liaudiesnugalėtoja išvadavo Europos

* * *
S. Platonovas
generolas leitenantas
* * *

tautas, tame tarpe ir vokiečių tautą, iš fašistinės priespaudos, išgelbėjo žmoniją nuo fašistinio pavergimo grėsmės. Su Tarybinės Armijos pagalba eilėje Europos šalių — Lenkijoje, Čekoslovakijoje, Vengrijoje, Bulgarijoje, Rumunijoje ir Albanijoje — susikūrė ir įsitvirtino liaudies demokratijos santvarka. Europos centre susikūrė Vokietijos Demokratinė Respublika. Tarybų Sąjungos pergalė prieš hitlerinę Vokietiją ir militaristinę Japoniją padėjo didžiai kinų tautai išsivaduoti iš imperialistinio jungo ir sukurti nepriklausomą Kinijos liaudies respubliką. Susikūrė galinga demokratinė 800 milijonų žmonių stovykla, kuriai vadovauja Tarybų Sąjunga.

Pokariniai metai buvo valstybių, įeinančių į taikos, demokratijos ir socializmo stovyklą, neregėto suklestėjimo metai. Tarybų Sąjunga per trumpą laiką likvidavo karo padarytą žalą ir dabar sėkmingai vykdo komunizmo statybą pagal genialius draugo Stalino planus. Didžiosios komunizmo statybos mūsų šalyje sukelia visos priešakinės žmonijos džiaugsmą ir pasigėrėjimą. Puius laimėjimus pasiekė liaudies demokratijos šalys, kurios, Tarybų Sąjungos padedamos, tvirtai žengia socializmo statybos keliu. Su dideliu pakilimu kuria naują gyvenimą didžioji kinų tauta, panaudojanti tarybinės liaudies patyrimą ir brolišką pagalbą.

Demokratinės stovyklos šalių laimėjimai, didžiulį mastą įgijęs judėjimas už taiką visame pasaulyje sukelia sumišimą ir

pasiutusį pyktį karo kurstytojų — amerikinių-angliškųjų imperialistų stovykloje.

Naujieji amerikiniai pretendentai į pasaulinį viešpatavimą, užmiršdami gėdingą hitlerinės kikos galą, karštligiškai rengia naują pasaulinį karą — lipdo agresyviuosius blokus prieš Tarybų Sąjungą ir liaudies demokratijos šalis, išvysto pasiutusias ginklavimosi varžybas. Jie pradėjo nusikalstamą grobikišką karą prieš laisvę mylinčią korėjiečių tautą. Savo siaubingais nusikaltimais prieš žmoniją amerikiniai imperialistai pralenkė hitlerininkus. Jie pavartojo Korėjoje uždraustą bakteriologinį ginklą.

Galinga, Tarybų Sąjungos vadovaujama taikos stovykla drąsiai ir atkakliai demaskuoja nusikalstamas amerikinių imperialistų bei jų pakalikų machinacijas ir sutelkia po kovos už taiką vėliava visas taiką mylinčias tautas.

Vykdydama nenukrypstamą taikos politiką, Tarybų Sąjunga neužmiršta ir apie savo Ginkluotųjų Pajėgų stiprinimą. Tarybinė Armija ir Karinis Jūrų Laivynas patikimai saugoja tarybinės liaudies taiką kuriamąjį darbą, mūsų didžiosios Tėvynės valstybinius interesus.

Tarybiniai žmonės ramiai ir su pasitikėjimu žiūri į ateitį. Jie akylai ir budriai seka imperialistinės reakcijos pinkles, šventai saugoja valstybinę paslaptį, saugoja kaip akies vyzdį socialistinę nuosavybę, visokeriškai stiprina savo mylimosios valstybės galią. Ir jeigu amerikiniai — angliškieji imperialistai pradės karą prieš TSRS ir liaudies demokratijos šalis, juos neišvengiamai ištiks dar gėdingesnis likimas, negu kad ištiko hitlerinę fašistinę gaują.

* * *
UŽ AUKŠTĄ DERLIŲ

Pavasario sėjos metu „Šešupės“ kolūkio klubui — skaityklai iškilo nemaža svarbių uždavinių, nukreipiant savo veiklą kovai už aukštą derlių. Masinių aiškinamąjį darbą kolūkiečių tarpe sėjos klausimais klubas — skaitykla pradėjo dar kovo mėnesį. Prie klubo — skaityklos veikianti agitgrupė, susidedanti iš 17 agitatorių, pasiskirstė laukininkystės brigadose. Grupiniuose ir individualiniuose pokalbiuose su kolūkiečiais agitatoriai gvildeno aktualius klausimus, glaudžiai susijusius su pavasario sėjos atlikimu trumpiausiais terminais, plačiai pritaikant tarybinio agrobiologijos mokslo žinias.

Išsivysčiusių socialistinių lenktynių išdavėje visos 4 laukininkystės brigados gerai pasirodė sėjai ir anksti išėjo į laukus. Pirmoje eilėje buvo papildomai patręšti žiemkenčiai 80 ha plote ir pasėta daugiamėčių žolių 70 ha. Klubo — skaityklos „Kolūkiečio kampele“ įrengta knygų parodėlė, kurioje kolūkiečiai rado sau vertingos literatūros pavasario sėjos klausimais. Ypač domėjo-

si jie knygomis apie žalienujų sėjomainų pritaikymą kolūkiuose, koksagyzo auginimą ir sėjos atlikimą sėjamosiomis mašinomis.

Kolūkiečių dėmesį patraukė iškabintas klube — skaitykloje „Ankstyvosios sėjos kalendorius“, kuriame pažymėti geriausi terminai pavasario grūdinių ir technikinės kultūroms sėti. To išdavėje balandžio mėnesį buvo pasėtas koksagyzas. Pavasario sėjos darbų vykdymą vaizdžiai rodo klubo-skaityklos leidžiamas sieninis laikraštėlis „Lenino keliu“, kuriame iškelti darbo pirmūnai ir kritikuojami atsilikėliai.

Mūsų agitatoriai laukininkystės brigadose pasižymi kaip geri darbininkai — pirmūnai. Pirmoje laukininkystės brigadoje agitatoriai J. Tonkutė, J. Augustas, J. Kukenys atsidavusi ir pavyzdingu darbu rodo pavyzdžius kitiems kolūkiečiams. Jais pasekė J. Juodakys ir Vyt. Alešius. Brigada pirmąją sėjos darbuose; šiuo metu ji užbaigė grūdinių kultūrų sėją.

Atsilikimą darbe greit paste-

bėjo kitos brigados. Šių brigadų agitatoriai J. Latvėnas, S. Daukas, G. Purnaitė, B. Inčiuraitė ir kiti suaktyvino aiškinamąjį darbą ir paspartino sėjos darbų tempus.

Agitatoriai brigadose atlieka garsinį laikraščių skaitymą, supažindina kolūkiečius su vyksiančiais rajone ir respublikoje sėjos darbais, kas turi skatinančios reikšmės.

Pradėti leisti kovos lapeliai, kurie yra veikli priemonė darbo našumui pakelti, nes greit ir vaizdžiai parodo brigadų darbo rezultatus. Kas penkiadienį komisija suveda socialistinio lenktyniavimo tarp brigadų rezultatus ir nustato viso kolūkio sėjos darbų rodiklius.

Klubas-skaitykla iš savo pusės padės visas pastangas tam, kad kolūkiečiai laiku ir aukštame agrotechnikos lygyje atliktų visus žemės ūkio darbus ir išaugintų aukštus visų kultūrų derlius.

M. Varkalytė

„Šešupės“ kolūkio klubo — skaityklos vedėja

Priekulės rajono Kirovo vardo žvejų artelės pirmosios brigados žvejai įvykdė 1952 metų pirmojo ketvirčio planą 120 proc.

Nuotraukoje: (iš kairės) komjaunuoliai — žvejai Valteris Traušys ir Viktoras Čužaiškas tvarko tinklus.

Umbraso nuotrauka.

(ELTA).

SKAITYTOJŲ Laiškai

Išgyvendinti pasenusias tradicijas

Vardadienio šventimas yra to, moksleiviuose sukeliamas netinkamas darbo žmogui, nes tai yra susiję su religiniais prietaisais, o pastarieji visais laikais buvo darbo žmogaus išnaudojimo įrankiu.

Prieš kiek laiko Žaidelių septynmetėje mokykloje moksleivių tarpe buvo pradėtas aukų rinkimas šios mokyklos direktoriui Jurgiui Jonušai dovanoms pirkti jo vardinių progų. Nešė moksleiviai pinigų, pyko tėvai, bet ką darysi — neliksi gi mokyklos vadovybės nemalonėje. Vardinių progų buvo nupirkta rankinių laikrodžių.

Kasmet šioje mokykloje kartojasi Jurgio ir Jurgienės vardinių vainikavimai, dovanų iš vaikų paėmimas: šilkinų baltinių, kaklaraiščių, vilnonių suknelių, rankinukų pavidale.

Tarybinis mokytojas turėtų suprasti, kad vardadienio minėjimas yra šventas tarybinėje mokykloje, kad po jo skraiste slepiasi religinių prietarų skiepijimas moksleivių tarpe. Be

to, moksleiviuose sukeliamas netinkamas darbo žmogui, nes tai yra susiję su religiniais prietaisais, o pastarieji visais laikais buvo darbo žmogaus išnaudojimo įrankiu.

Panašių įvykių pasitaiko ir kitose mokyklose. Su pasenusiomis tradicijomis reikia nedelsiant baigti. Tarybinė vyriausybė visapusiškai aprūpina mokytojus, ir toks negarbingas pasipelnymo būdas yra netinkamas tarybiniam mokytojų. Vardinių minėjimas žaloja moksleivių sąmonę, todėl jis turi būti išgyvendintas.

Liaudies švietimo skyrius turi atkreipti didžiausią dėmesį moksleivių auklėjimui atsidavusiais tarybiniais piliečiais.

P. Svirskienė

Sudrausti savivaliautoją

Kupiškio rajono gyvulių paruošų kontoros valdytoju dirba tūlas Filipas Sabko — užkietėjęs biurokratas ir savivaliautojas. Jis tiesiog nežmoniškai elgiasi su savo vadovaujamos kontoros darbuotojais bei darbininkais.

Neseniai jis nei iš šio, nei iš to atleido iš darbo darbininką J. Balčiūną. Kada minėtasis darbininkas, norėdamas sužinoti, už ką jį atleido iš darbo, kreipėsi pas kontoros valdytoją Sabko, pastarasis suriko:

— Nešdinkis... kol aš dar nesupykau, nes gali baigtis liūdniau!

Vėliau „visagalis“ kontoros valdytojas prieš šį darbininką ėmėsi grubių veiksmų, visaip koliodamas jį išmetė iš savo kabineto.

Darbininkai yra pasipiktinę tokio Sabko elgesiu. Jie tikisi, kad atitinkamos įstaigos neleis daugiau jam savivaliauti ir reikiamai sudraus šį biurokratą.

V. Tauras

MŪSŲ MEDŽIAGOS PĖDSAKAIS

„Išgyvendinti individualines nuotakas“

„Stalino keliu“ Nr. 30 (594) tilpo straipsnis antrašte „Išgyvendinti individualines nuotakas“, kuriame buvo nurodyta, kad „Šešupės“ žemės ūkio artelėje kai kurie kolūkiečiai, kaip, pavyzdžiui, Tonka, kliudo kitiems artelės nariams dirbti su buvusiais savo arkliais, nes

dar nėra nusikratę individualinių pažiūrų.

Pranešu, kad straipsnyje išskelti faktai atitinka tikrąją. Imtasi priemonių minimiems nesklaidumams pašalinti. Dabar arkliai pritvirtinti pagal brigadas.

J. Latvėnas

„Šešupės“ kolūkio pirmininkas

Krasnojarskas. Miesto partiniame kabinete studijuojantiems marksizmą-leninizmą skaitomos paskaitos, organizuojami pasikalbėjimai, konsultacijos.

Nuotraukoje: propagandistas L. V. Mickevič (kairėje) duoda konsultaciją krašto žemės ūkio darbuotojams I. G. Nariškinui (dešinėje) ir J. I. Viakinui.

Nuotr. S. Malobickio.

TASS'o sp. klišė.

Pirmaujanti įmonė

Jeigu buržuaziniams laikais Palėvenės spirito gamykla, kuri priklausė dvarininkui Komarui, buvo nežymi savo gamybine produkcija, tai dabar padėtis yra pasikeitusi iš pagrindų. Tarybinės santvarkos metais buvo sudarytos reikiamos sąlygos gamybai išsivystyti. Stropaus dirbančiųjų kolektyvo darbo pasėkoje įmonė išsikovojo pirmaujančią vietą respublikoje.

Neseniai ši įmonė užbaigė 1951–1952 metų gamybos sezoną. Gamybos planas buvo viršytas 45,9 proc. Sutaupyta

daug kuro, žaliavų, produkcijos išleidimas baigtas 12 dienų anksčiau.

Sėkmingai įmonei vadovauja drg. Kaminskas ir sumanus technologas drg. Kazakevičius.

Iš darbo spartuolių pažymėti darbininkai Eug. Litkevičius, Maticas, Pėža, Skūpas ir kt. Dienos išdirbio normas jie įvykdydavo po 127–135 proc.

Už gamybinio plano viršijimą bei geros produkcijos išleidimą įmonė buvo premijuota.

P. Trakelis

DAILĖS PARODA

Neseniai Kupiškio kultūros namuose atidaryta lietuvių tarybinės dailės paroda, kurioje išstatyta apie 100 tapybos, grafikos ir skulptūros kūrinių, kurių tarpe yra žymaus skulptoriaus, Stalininės premijos laureato P. Aleksandravičiaus liaudies rašytojos Julijos Žemaitės paminklo projektas, H. Rudzinsko — „Jaunasis mičiurinkas“, V. Mackevičius „Partizanai“, N. Petruolio „Stachanovininkės

portretas“, J. Vilučio „Darbadienių užrašymas kolūkyje“, I. Naginskaitės „Kolūkio elektrifikacija“, I. Žebenkskienės—Trečio kaitės „Socialistinio Darbo Didvyrio Jodinsko portretas“, Galdikio iliustracijos Salomėjos Nėries kūriniui „Poema apie Staliną“, J. Mackonio „Brigadininkas Mikalkevičius“, B. Motūzos „Petrus Cvirka“ ir St. Žuko karikatūros.

A. Laurėnas

Trumpai

LITERATŪRINIŲ VAKARŲ SURUOŠĖ „Šešupės“ kolūkio jaunimas. Pastatytas scenos vaizdelis „Kartą vasaros metu“.

J. Vijoklis

DAUGIAMEČIŲ ŽOLIŲ SĖJA sparčiai vykdė „Pirmūno“ kolūkio V-jį brigada, vadovaujama drg. Katilevičiaus. Darbuose pasižymėjo kolūkietis S. Laužikas.

A. Rubcovas

STROPIAI DIRBA Kupiškio m. statybos — remonto kontoros darbininkai drg. drg. Masionis, Biliūnas, Dūda, Guoba ir kt. Jie baigia įrengti patalpas Tarybų aikštėje mėsos produktų krautuvei.

R. Dagilėlis

100 VIETŲ KARVIDĖS STATYBĄ pradėjo „Stalino keliu“ kolūkio statybininkų brigada. Darbuose pasižymi L. Katelė, P. Sadula, Galiauskas ir kt.

A. Pušinis

IŠVYKĄ I „VIENYBĖS“ KOLŪKĮ organizavo Subačiaus vidurinės mokyklos saviveiklininkų būrelis, vadovaujamas mokyto. Bratėnienės. Pastatytas Ostróvskio veikėlas „Audra“, kuris turėjo didelį pasisekimą kolūkiečių tarpe.

Š. Vainutas

TREŠIAMI ŽIEMKENČIAI „Aukštaičių“ kolūkyje. Pirmoje brigadoje, vadovaujant P. Gurkliui, kolūkiečiai P. Skėrys, K. Sanvaitis ir kt. pasiekė puikius laimėjimus darbe.

P. Petrauskas

NAUJĄ SIENLAIKRAŠTĮ „Tarybinė moteris“ neseniai išleido „Aukštaičių“ kolūkio moterys.

A. Vieversys

ZOOTECHNIKO PATARIMAI

Įdiekime kiaulininkystės pirmūnų darbo patyrimą

Partija ir vyriausybė didelį dėmesį skiria kolūkinės gamybos pirmūnų darbo patirties apibendrinimui. Pirmūnai, teisingai organizavę motininių kiaulių užlaikymą, o taip pat jų šėrimą įvairiais ir gerai paruoštais pašarais, pasiekė aukštų rodiklių didinant motininių kiaulių vislumą, išauginant paršelius ir penint kiaules.

Štai, pavyzdžiui, per 1951 metus Šiaulių srities Dotnuvos rajono kolūkio „Aušra“ kiaulininkystės fermoje iš 42 motininių kiaulių išauginti 707 paršeliai arba vidutiniškai po 16,8 paršelio iš kiekvienos motininės kiaušės. Realizavus nupenėtą kiaulę ir išaugintą prieauglį, gauta 25 proc. bendrų kolūkio pajamų. Tatai leido padidinti kolūkio nedalomąjį fondą ir darbdienių piniginių atlyginimą. Šio kolūkio kiaulininkė drg. Stankevičiūtė iš 9 jai pritvirtintų motininių kiaulių pasiekė metų bėgyje 18 apsi-paršiavimų ir išaugino 195 paršelius arba vidutiniškai po 21,7 paršelio iš kiekvienos motininės kiaušės.

Taip pat mūsų srities Pakruojo rajono Julijos Žemaitės vardo kolūkyje iš 38 motininių kiaulių vidutiniškai išauginta po 15,7 paršelio. Už išaugintą ir realizuotą veislines kiaules gauta 170 tūkstančių rublių pajamų. Šio kolūkio kiaulininkė drg. Kalinauskienė iš 7 motininių kiaulių pilnutinai išsaugojo visą prieauglį ir išaugino po 19,5 paršelio vidutiniškai iš kiekvienos motininės kiaušės.

Minėtų kolūkių pirmūnai — kiaulininkai geriems paršeliams gauti daro motininių kiaulių atranką pagal visumą ir gausumą prieauglio kokybę. Viena iš svarbiausių gero paršelio išauginimo sąlygų šiuose kolūkiuose — užtikrintas geras gyvulių šėrimas ir priežiūra. Tam

padeda teisinga darbo organizacija fermose ir gyvulininkystės fermų darbuotojų žinių gilinimas.

Kiaulininkystės pirmūnų patyrimas parodo, kad yra dideli galimūmai gerai auginti paršelius ir penėti kiaules plačiu mastu visuose kolūkiuose ir, tokiu būdu, užtikrinti didelio kiekio mėsos ir lašinių gamybą, kas yra viena iš sąlygų toliau organizaciniai — ūkiniai stiprinant kolūkius ir didinant jų pajamingumą.

Todėl kiekvieno kolūkio valdybos ir žemės ūkio specialisto pareiga — įdiegti į kolūkinę gamybą kiaulininkystės pirmūnų patyrimą. Norint tą pasiekti, reikalinga, kad kiekviena motinė kiaušė apsi-paršiuotų nemažiau kaip du kartus į metus, kad pirmasis apsi-paršiavimas būtų anksti pavasarį, o antrasis ne vėliau kaip rugsėjo mėn.

Visose kiaulininkystės fermose iš pavasario ir vasario apsi-paršiavimų reikia palikti galimai daugiau paršelių, kad paskui juos nupenėjus sutinkamai su duotais kolūkiams nupenėjimo planais. Gera būtų kiekvienoje fermoje sudaryti ketvirčių ir mėnesių kiaulių pastatymui ir nuėmimui nuo penėjimo grafikus. Be to, reikia sudaryti kiekvienai kiaulininkei užduotis penimų kiaulių svorio priaugimui. Kad būtų pigesnis kiaulių išauginimas ir nupenėjimas, reikia maksimaliai panaudoti nupenėjimui bulves, šakniavaisius, žoles, dirbtines ir natūralines ganyklas. Labai geras kiaulėms vitamininis šienas, kurio kiekvienas kolūkis privalo pasigaminti ne mažiau kaip po 5 centn. kiekvienai motinei kiaušei su prieaugliu.

VI. Stašys

Rajono žemės ūkio skyriaus vyr. zootechnikas

Iš socialistinio žemės ūkio pirmūnų patyrimo

Brigada kovoje už aukštą derlių

Dar prieš praėjusį pavasarį mūsų kolūkyje laukininkystės brigados buvo sustiprintos jas sustambinant. Prie jų buvo priskirti dideli žemės plotai, traukiamoji jėga, žemės ūkio inventoriai, ūkiniai pastatai.

Sustambintos brigados pranašumas akivaizdžiai matyti iš mūsų brigados darbo. Mūsų brigada — stambus gamybinis vienetas: joje yra daugiau kaip 50 darbingų kolūkiečių. Prie brigados visam sėjomainos laikotarpiui yra pritvirtinta apie 500 hektarų žemės. Toks masyvus įgalina našiau pritaikyti žemės ūkio mašinas, geriau išnaudoti kolektyvinio darbo pranašumus.

Gavę gamybinį ir agrotechninį planą, sudarytą kolūkio agronomui Juozui Patkauskui vadovaujant, mes apsvaistėme jį brigados susirinkime drauge su mechanizatoriais. Su Stasio Norkaus vadovaujamos traktorinės

brigados nariais mes sudarėme bendradarbiavimo sutartį. Traktorininkai iš anksto susipažino su masyvu, kur jiems teko dirbti, žinojo, kuris kolūkietis aptarnaus agregatą, kas gabens degalus ir sėklas.

Didelį dėmesį mes skyrėme sėklos parengimui sėjai. Sėjai buvo atrinktos aukštos kondicijos sėklos. Mes pavartojo grūdų jarovizaciją, tai — efektyvus metodas, paspartinantis grūdinių kultūrų išsivystymą.

Bendradarbiaudami su mechanizatoriais, mes atlikome sėją per šešias darbo dienas. Daugiamėčių žolių plotuose, kurie buvo aparti dar rudenį, pasėjome vasarinius kviečius. Patyrimas parodė, jog geriausias priešsėlis vasariniams kviečiams sėjomainoje yra daugiametės žolės. Sėjome kryžminių būdu.

Tręšimui pirmąkart pavartojo granuliuotą trąšas, o taip pat papildomai tręšėme pasė-

lius mineralinėmis trąšomis. Kad piktžolės neužterštų pasėlių, mes laiku atlikome ravėjimą, kuris buvo baigtas iki kviečiams pradendant sudaryti stiebus.

Viena naujovių žiemkenčių auginimo agrotechnikoje mums buvo dirbtinis papildomas apdulkinimas. Tai atlikome tokiu būdu: auštant kolūkiečiai praejo per žydinčių rugių pasėlius su ištemptomis virvėmis, laikydami jas varpų aukštyje, siekdami nukratyti nuo jų dulkes. Dėka šios agrotechninės priemonės papildomai gavome 1,5–2,5 centnerio grūdų iš vieno hektaro.

Teisingai taikoma agrotechnika užtikrino gausų derlių. Mūsų brigada vidutiniškai išaugino 18 centnerių grūdinių iš kiekvieno hektaro. O elitinėmis „Dotnuvos VIII“ sėklomis pasėti žieminių rugių derlius siekė apie 25 centnerius iš hektaro.

Mūsų brigada auginą ilgaplaušius linus dideliuose plo-

tuose. Ši kultūra sėjama tik rudenį suartą dirvą ir veislinėmis sėklomis. Praktika rodo, kad didelę įtaką derliui turi ankstyvoji sėja. Todėl mes atlikome linų sėją ligi gegužės 5 dienos. Patręšimui panaudojo pilnutinę mineralinių trąšų normą, be to, paukščių mėšlą ir mėšlo srutas. Vykdami visą agrotechnikos priemonių kompleksą, mes išaugino iš kiekvieno hektaro 4,8 centnerio linų pluošto ir 5,2 centnerio sėmenų.

Mes taip pat išmokome išauginti gausius cukrinių runkelių derlius. Ši kultūra reikalauja daug maistingų medžiagų. Agrotechnika moko, jog ji paima iš dirvos azoto pusantro — du kartus, fosforo — du ir kalio — tris kartus daugiau negu grūdinės kultūros. Todėl cukrinių runkelių pasėliai buvo gausiai patręšti ne tik vietinėmis, bet ir mineralinėmis trąšomis. Iš anksto kiekvienas hektaras buvo patręštas po 20 ir daugiau tonų mėšlo ir dideliu kiekiu mineralinių trąšų — azotinių,

fosforinių ir kalio.

Sėjant cukrinius runkelius buvo laikomasi visų agrotechnikos taisyklių: sėjome jarovizuotas sėklas eilinėmis sėjamosiomis mašinomis. Remiantis pirmūnų patyrimu, ši kultūra buvo pasėta po žiemkenčių, pasėti juodajame pūdyme, ir ant-raisiais metais po daugiamėčių žolių.

Pasirodžius cukrinių runkelių daigams, tuoj buvo pradėta prižiūrėti pasėlius. Siekiant išauginti drėgmę ir sunaikinti piktžoles, mes laiku atlikome pirmąjį tarpueilių purenimą, o taip pat ir cukrinių runkelių išretinimą. Vienu metu su purenimu išretintose vietose papildomai atlikome rankinę sėją iš anksto išmirkytomis sėklomis, siekdami palikti viename hektare nemažiau kaip 100 tūkstančių augalų. Tai įgalino mus išauginti kiekviename ha 245 cent cukrinių runkelių.

Aleksas Vitkevičius

Žagarės rajono „Pergalės“ kolūkio laukininkystės brigados brigadininkas

Pasikalbėjimai gamtos mokslų temomis

ŽEMĖS KILMĖ

Gėsmingumai gamtoje

Žmonės visuomet domėjosi tuo, kaip atsirado Žemė ir dangaus šviesuliai — Mėnuo, Saulė ir Žvaigždės. Kol žmonės nežinojo tikro pasaulio sandaro ir vietos, kurią jame užima Žemės rutulys, kol jie nežinojo gamtos dėsnių, kurie buvo atskleisti remiantis ilgais bandymais, stebėjimais ir mąstymais, atsakymas į tą klausimą buvo neįmanomas. Vietoje atsakymo religija teigė, kad visas pasaulis ir, skiriamas imant, Žemė buvo dievo sukurti iš nieko. Panaši pasaka apie tai, kad dievas sukūrė pasaulį per šešias dienas, pateikiama, pavyzdžiui, biblijoje.

Tačiau žmogaus patyrimas parodė, kad medžiaga, iš kurios viskas susideda, ir medžiagos judėjimas negali būti nei sukurti iš nieko, nei sunaikinti, bet jie amžinai keičia savo pavidalą. Šį dėsni atrado didysis rusų mokslininkas M. V. Lomonosovas. Šį dėsni patvirtino visas mokslo vystymasis, ir jis yra itin svarbi marksistinio-lenininio gamtos supratimo dalis.

Buržuaziniai mokslininkai, religijos šalininkai, atvira arba slapta forma, prisidengdami tariama mokslinė teorija, siekia patvirtinti pasaką apie tai, kad pasaulį ir Žemę sutvėręs dievas savo valia. Kapitalistinėse šalyse ir dabar daromi tokie mėginimai. Prieš panašias melagingas mokslines teorijas kovoja materialistinė, tai yra vienintelė mokslinė pasaulėžiūra.

Mokslas, remdamasis visu žmonijos patyrimu, teigia, kad iš nieko niekas negali atsirasti. Kalnai kyla laipsniškai dėl Žemės plutos slinkimo, o vanduo ir vėjas laipsniškai suardo juos. Gamta visuomet ir visur vystosi dėl tų jėgų, kurios glūdi joje pačioje, pagal tam tikrus ir mums jau žinomus dėsnius. Augalai pasisavina Saulės šilumą. Žūdami ir suspaudžiami, augalai virsta akmenimis anglimi. Anglis sudegdama varo mašinas, mašinos gamina elektrą, kuri varo gamyklų stakles ir taip toliau. Toks yra vienas pavyzdžių, rodančių, kaip kinta Saulės energija, turinti šilumos ir šviesos formą.

Remiantis panašių dėsnių žinojimu, išauga visa šiuolaikinė technika. Tik remiantis gamtos dėsnių žinojimu gali būti paaiškinami taip pat Žemės kilmė ir vystymasis.

Visatos sandaras

Norint suprasti Žemės kilmę, reikia žinoti vietą, kurią ji užima pasaulyje — visatoje. Mes dabar žinome, kad Žemės rutulys per metus skrieja aplink Saulę keliu, kuris sudaro beveik apskritimą. Be Žemės panašiais keliais skrieja aplink Saulę

Prof. B. A. Voronocovas —
Veljaminovas

įvairiais atstumais nuo jos ir įvairiu greičiu kiti kūnai, panašūs į Žemę, kurie yra vadinami planetomis. Visų jų judėjimo plokštumos beveik sutampa: visi jie juda į tą pusę, kurią aplink savo ašį sukasi Saulė. Aplink planetas skrieja jų palydovai; aplink Žemę skrieja Mėnuo. Šie judėjimai, pajungti tam tikriems dėsniams, yra sąlygojami visų kūnų ypatybe pritraukti vienas kitą juo stipriau, juo didesnė jų masė ir juo arčiau jie vienas prie kito. Saulės masė yra beveik tūkstantį kartų didesnė už visų planetų masę, kartu paėmus. Aprašytoji kūnų sistema, kurioje įkairinta ir spinduliuojanti yra tik Saulė, vadinasi Saulės sistema. Saulės sistemos dalis yra Žemė, kuri kilo kartu su ja.

Be Saulės, kurios skersmuo yra 109 kartus didesnis už Žemės skersmenį, iš įkairintų dujų susideda taip pat ir visos žvaigždės. Kiekviena žvaigždė yra Saulė, panaši į mūsų. Beribėje visatoje yra be galo daug saulių, ir daugelis jų taip pat, turbūt, yra apsuptos planetinių sistemų.

Saulės sistemos kilmė

Materialistinių mastytojų ir mokslininkų pastangos atkurti Saulės sistemos istoriją, liečiančią laikotarpį dar prieš žmogaus ir gyvybės atsiradimą Žemėje, įgalino prieiti to sunkaus klausimo išsprendimą. Neregėtas tarybinio mokslo išsivystymas stalininėje epochoje ir įvairių specialybių mokslininkų bendradarbiavimas vis labiau ir labiau priartina mus prie tiesos pažinimo. Prieita išvada, kad planetos ir Žemė niekuomet nebuvo taip įkairintos, kaip Saulė, bet susikūrė šaltoms kietoms dalelėms sukibus. Laikas, kuris praėjo nuo Žemės kūrimosi ir augimo pradžios, siekia maždaug 6—7 milijardus metų. Žemės plutos amžius siekia apie 3—4 milijardus metų.

Akademikas O. J. Šmidtas matematiškai įrodė jog milžiniškame tokių dalelių debesyje, kuris kadaise supo Saulę, turėjo kilti jų vyraujantis sukimasis į vieną pusę. Jis įrodė, jog dalelėms susiduriant ir stambesnėms pritraukiant smulkesnes, susikūrė tirštumos. Tirštumos augo, kaip sniego gniūžtės, ir sukūrė planetas tam tikruose atstumuose nuo Saulės. Panašiu būdu atsirado ir planetų palydovai. O. J. Šmidtas matematiškai įrodė, jog dalelėms susiduriant jos pradėjo sukis aplink ašį į tą pusę, kurią jos skriejo aplink Saulę. Kiti

mokslininkai patvirtino šias išvadas dėl planetų atsiradimo iš kietų dalelių, supusių Saulę debesies pavidalu. Pasirodo, jog iš pradžios Saulė galėjo būti apsupta ir dujų debesimi, o dujos laipsniškai tirštėjo ir pavirto į smulkias kietas daleles. Kai kurios šių dalelių augo ir susiliejo į stambias planetas. Dalelių susidūrimas ir šilimos išskyrimas, bekintant medžiagoms, panašioms į uraną bei radij, visuomet esančioms akmeningose dalelėse, įšildė planetas. Planetos nuo tokio įšilimo netapo ugningai skystomis, bet jų medžiaga tapo pakankamai plastiška (valkšni), kad sunkesnės medžiagos, panašios į geležį, nugrimstų į planetos centrą. Lengvesnės — akmeninės — tarytum iškildavo į viršų ir, ataušusios, sukūrė tvirtą plutą, o lengvos dujos sudarė aplink planetos apvalkalą — atmosferą, kurią nuo išsisklaidymo į tuščią erdvę su laiko planetos traukos jėga. Vietomis, kur urano ir radio esama planetos plutoje daugiau, šilimos išsiskiria pakankamai tam, kad sulydytų uolienas, ir ten gali išsiveržti įkairinta ugniakalnio lava.

Klausimas apie tai, kaip susikūrė aplink Saulę dujų arba dulkių debesys, iš kurio susiformavo planetos, dar nėra galutinai išspręstas. Akademikas O. J. Šmidtas yra tos nuomonės, kad Saulė savo kelyje pasaulinėje erdvėje sutiko vieną tokių kietų dulkių debesų, kurių, kaip mes žinome, yra daugybė ir kuriuos mes stebime. Esant palankioms sąlygoms, Saulė, dėka savo traukos jėgos, galėjo patraukti paskui save tokio debesio dalį. Kiti mokslininkai yra tos nuomonės, jog sąlygos, kad žvaigždė galėtų tokiu būdu patraukti paskui save dulkes, pasitaiko pernelyg retai. Dėl to, o taip pat remdamasis kitais duomenimis, akademikas V. G. Fesenkovas mano, jog pati Saulė, kuri anksčiau, matyti, buvo žymiai karštesnė ir sukosi žymiai greičiau, laipsniškai išskyrė iš savęs dujų debesį dėka išcentrinės jėgos, kuri išsivysto besisukant ir veikia prieš dalelių pritraukimą prie Saulės. Šio straipsnio autorius laiko labiausiai tikėtina, kad įvyko ir vienas ir kitas reiškinys. Dujinis besisukantis žiedas, kurį išskyrė Saulė, praeidamas per dulkių debesį, palengvino dulkių dalelių pagrobimą ir patraukimą.

Tolesnis tarybinio mokslo vystymasis įgalins patikslinti planetų ir Saulės gimimo procesą, bet jau ir dabar matyti, kad Saulės sistema susikūrė be religijos išgalvotų antgamtinių jėgų dalyvavimo.

* * *

NAUJOS KNYGOS

I. Leminas. Dviejų karo židinių susidarymas ir TSRS

kova dėl kolektyvinio saugumo (1931—1938 m. m.). Lietuvos TSR Valstybinė politinės ir

mokslinės literatūros leidykla. 44 psl., 3.000 egz. (ELTA).

Aukštai vertina Korėjos liaudis didžiosios kinų tautos pagalbą. Petylų ir pelių su Korėjos liaudies armija kariauja prieš amerikoniškus interventus Kinijos liaudies savanoriai.

Nuotraukoje: korėjietiško Bubrovkų kaimo valstiečiai (Tedono apskritis) palydi Kinijos liaudies savanorių būrį į frontą.

TASS'o sp. klisė.

GYVYBĖS DRAUDIMAS

Komunistų partija ir tarybinė vyriausybė kasdien rūpinasi mūsų šalies darbo žmonių materialinės gerovės kėlimu.

Nenukrypstamai keliant liaudies ūkį, sistemingai mažinant kainas pramonės ir maisto prekėms, didėja darbininkų ir tarnautojų darbo užmokestis, auga kolūkiečių pajamos, kyla tarybinio rublio perkamoji galia, auga liaudies reikalavimai.

Greta daugelio priemonių, vykdomų valstybės lėšomis, visiems TSRS piliečiams duodama galimybė aprūpinti save ir savo artimuosius laisvai draudžiantis savo gyvybę.

Gyvybės draudimo yra penkios rūšys: mišrusis, suprastintas mišrusis, draudimas mirties, darbingumo netekimo atsitikimais, draudimas iki gyvos galvos, draudimas nuo nelaimingų atsitikimų.

Jei norima, esant apdraustam, sutaupti lėšų ir jas gauti tam tikram terminui praėjus, tai reikia sudaryti mišraus arba mišraus suprastinto gyvybės draudimo sutartį. Šis draudimas garantuoja, kad apdraustasis, išgyvenęs sutartyje nustatytą laiką, pats gauna draudimo sumą, arba jei laike draudimo sutarties apdraustasis taps invalidu nuo nelaimingo atsitikimo, tai jam bus išmokėta tiek procentų draudimo sumos, kiek procentų jis bus nustojęs darbingumo visam laikui, o jo mirties atveju

draudimo sumą gauna jo šeima. Suprastintu mišriu gyvybės draudimu galima apsidrausti ir be gydytojo mediciniško apžiūrėjimo, o mišraus gyvybės draudimo sutarčių apiforminimui reikia pereiti Valstybinio draudimo įgaliojoto gydytojo medicinišką apžiūrėjimą. Pagal kitas gyvybės draudimo rūšis išmokama tik visam laikui netekus darbingumo nuo nelaimingo atsitikimo ir apdraustajam mirus.

Draudimas iki gyvos galvos, kaip matyti iš pavadinimo, yra neterminuotas. Sudarius tokį draudimą, visus draudimo įnašus galima apmokėti per pirmuosius 10, 15 arba 20 metų ir paskui likti apdraustam visam amžiui.

Draudimo įnašų dydis priklauso nuo draudimo sumos, apdraustojam amžiaus draudimo sudarymo momentu ir nuo draudimo rūšies. Mažiausias draudimo įnašas, pavyzdžiui, pagal mišraus gyvybės draudimo sutartį sudarys 1,5 rub. per mėnesį už kiekvieną tūkstantį rublių draudimo sumos. Draudžiantis iki gyvos galvos, didžiausias įnašas — 6 rubliai per mėnesį, o mažiausias — 1,25 rublio už 1000 rublių draudimo sumą.

Draudimo sudarymo reikalu būtina kreiptis pas draudimo agentą arba tiesiog į Valstybinio draudimo inspekciją.

A. Gabrėnas

Valstybinio draudimo agentas

SPORTAS

VARŽYBOS SUBAČIUJE

Subačiuje įvyko eilė varžybų, skirtų vasaros sporto sezono atidarymui. Varžybose dalyvavo 5 tinklinio ir futbolo jaunių rinktinės iš Kupiškio vidurinės ir septynmetės mokyklų, Subačiaus vidurinės mokyklos, Kupiškio miesto ir „Aukštaičių“ kolūkio.

Pirmąjį susitikimą turėjo Subačiaus vidurinės mokyklos ir Kupiškio septynmetės mokyklos rinktinės. Susitikimą rezultatu 2:0 (15:12;15:7) laimėjo Suba-

čiaus vidurinės mokyklos komanda. Po tinklininkų susitikimo vyko rajono jaunių futbolo pirmenybės. Iš pradžių susitikimo „Aukštaičių“ kolūkio ir Kupiškio „Žalgirio“ jaunių rinktinės. Susitikimą laimėjo žalgiriečiai, pasiekę 3 įvarčius. Toliau sekė Subačiaus ir Kupiškio vidurinių mokyklų jaunių futbolo rinktinė. Susitikimą laimėjo Subačiaus vidurinių mokyklų rinktinė.

A. Laurėnas

Redaktorius S. ŽAUKA